

Nog even het programma uit zijn tijd (22 juni 1902).

Avec Amplomb mars	VOLLSTEDT
Maritana ouverture	WALLACE
Sérénade Espagnole	DE MOL
Pot-Pourri op "Le Petit Duc"	LECOQC
Die Prager walsen	GUNGL

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (19)

door Aimé SMISSAERT (+)

Men beweert dat de Belgische vlieger CROMBEZ heden over Brugge vloog en briefjes liet vallen waarop het volgende te lezen stond :
"90.000 Duitschers in aftocht. Veldslag La Bassée en barrière gewonnen. Fransche staf te Maubeuge, Bergen en Namen gewonnen door de Bondgenoten. Onder bevel van generaal D'AMADE Luxemburg door de Franschen bezet. Slag door de Bondgenoten gewonnen te Cassel. Opstand te Berlijn. Slag van de IJzer : 65.000 dooden en gekwetsten, 151 kanons, 410 wagens en 80.000 krijgsgevangenen genomen.

(get.) CROMBEZ

't Is te schoon om te gelooven ! Daar steekt "hooge fantasia" in ! ! Morgen zal velen de ontgoocheling brengen !

* * *

Wij vernamen Maandag dat een groote aannemer onzer stad verplicht was geworden een brug te leggen, te Slype, gehucht Slype-brug over de Nieupoortsche vaart. Zijn volk zou eerst geweigerd hebben te werken, doch nadien op dit besluit teruggekomen zijn - van daar, al die karren hout, kettingen enz. die wij sedert een paar dagen alhier zien vooruittrekken. Het gerucht liep in de stad dat de brug, aldus gemaakt, door de Engelsche schepen stuk zou geschoten zijn geworden en dat er 2, 4, 5 of 6 mannen die er aan werkten (Oostendenaars) gedood of gekwetst zouden zijn.

Dit alles is onwaar : heden namiddag was de brug heel en gansch gelegd zonder dat er iemand iets voorviel. Overmorgen, Maandag begint men met het leggen eener tweede brug over de Rattevalle (Slype), over dezelfde vaart.

Edoch, niet de aannemer in kwestie, doch wel Duitschers zouden die bruggen leggen.

Maandag 16 November. -

DRIEENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

In den afgeloopen nacht werd enkele malen geschoten, en zeer hevig. Heden nochtans, hoorde men niet het minste geschut, misschien wel ten gevolge van den verkeerden wind.

Deze morgen, zoals alle morgenden, trekken troepen en bevoorradingswagens op in de richting van Leffinghe en Middelkerke.

Van 3 tot 4 ure, concert op de Groote Markt.

De Duitschers die binnen gedrongen zijn in het huis van M. Alfons VAN ISEGHEM, gewezen gemeentesekretaris, hebben gansch den hof omspit en kisten met zilverwerk, enz., die daar geborgen

waren gevonden hebbende, hebben zij alles geplunderd.

Deze nacht ook werd het huis van Dr VERSCHEURE, Van Iseghemlaan, geplunderd.

* * *

Gister kwam een binnenlander toe met 500 zakken bloem uit Brugge. Het was nochtans door de Duitschers verboden uit die stad nog een pond bloem uit te voeren. Doch toen dit bevel uitkwam, was de bloem reeds besteld.

Met hetzelfde schip kwamen 10 duizend kilos meel voor 3 bakkers onzer stad.

't Schip moest worden gelost maar de Duitschers verboden zulks. De Zeer Eerw. Deken CAMERLYNCK (1) kwam er tusschen - en 't schip mocht gelost worden - doch BITTINGER, de Polizeikommissaris, stelde den Z.E.H. Deken verantwoordelijk indien er nog uit Brugge werd uitgevoerd ! !

* * *

De zieken en gekwetsten, nog in het militair hospitaal verpleegd, werden heden weggevoerd en de Zusters afgedankt.

Dinsdag 17 November. -

VIERENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 9 1/2 ure vertrekken, van het Hotel des Thermes, 11 grote karren van het Rood Kruis, beladen met bedden, beddegoed, geneesmiddelen, pakken watte, linnen, enz. Langs de A. Pieterslaan en den Thouroutschensteenweg verlaten zij de stad.

Een kwart nadien, triomfantelijke intreden, langs de Kapellestraat, van... een oud kanon door de Duitschers afgehaald van d'Halve Mane (Oostkant der haven). Op die... relikwie, voorzeker afkomstig uit Napoleon's tijd, zit een Duitscher scherrebene; een 30 tal soldaten omringen het en zingen luidkeels : *Uns Vaterland muss grosser sein ! 't Kanon (!!) wordt op de Groote Markt ten toon gesteld, gedurende ruim een half uur, en wordt dan teruggahaald. Voorzeker zullen de Duitsche nieuwsbladen aan de volkeren van Silesië, Posnanië en Oost-Pruisen aankondigen dat de Duitschers rond Oostende eene verpletterende overwinning hebben behaald en een snelvurend kanon buit hebben gemaakt.*

Doch terwijl die Duitsche parade eenieder heimelijk doet lachen, gebeurt in de Kommandantur iets dat ernstig stof tot nadenken geeft ; de stad is verplicht iedere dag 3 duizend brooden te leveren aan de Duitschers. Sedert een paar dagen is die levering maar onregelmatig gedaan geworden. Burgemeester LIEBAERT is op de Kommandantur geroepen geworden om uitleg te geven : hij doet uitschijnen dat er zoo weinig bloem in stad is, nog niet genoeg om de bevolking zoo 't behoort te spijzen. In tegenwoordigheid van den Z.E.H. Deken en van andere personen, snauwt de Kommandant hem tot 3 keeren toe : *"Nos soldats doivent vivre d'abord, vos habitants n'ont qu'à crever"* (onze soldaten moeten eerst leven, uwe inwoners moeten maar kreveeren !). Hij maakt de burgemeester verantwoordelijk

(1) Nooit of nooit mag vergeten worden wat Deken CAMERLYNCK, in die benarde tijden, deed voor de bevolking onzer stad. In onze oorlogsnota's zullen wij nog dikwijls spreken over dien "menschenvriend" aan wien Oostende zooveel goeds, tijdens de bezetting, verschuldigd was.

op zijn hoofd voor de stipte levering der geeischte brooden.

Aan den Z.E.H. Deken, die hem de toelating vraagt een schip met bloem en meel te mogen doen komen ten einde aan de armen brood te kunnen verschaffen, antwoordt hij weigerend, er bij voegend dat men hem genoeg bedrogen had met het eerste schip.

Heden morgen, om 11 ure, werden in Sint Sebastiaan 2 poneys aan den meestbiedende verkocht. De plakbrief, meldde dat de verkoop zou geschieden in de autogarage, rue Syrrhus.

Rond 1 1/2 ure wordt, opeens, al den kant van den Vuurtorenwijk, een hevige slag gehoord, die in de stad al de ruiten doet daveren. Een half uurken nadien, nog twee zulke slagen, op korten afstand van malkander. Van op de Visscherskaai ziet men, bij ieder slag, eene zwarte rookkolom opgaan. De onzinnigste geruchten loopen in stad rond : 't zijn de Engelsche schepen die schieten op de stad, 't is de haven die ondermijnd werd door de Duitschers en die ze nu doen springen, 't is 't Fort Napoleon, volgens andere, dat in den weg der Duitschers staat, enz. enz. - feitelijk zijn 't mijnen die op het strand gespoeld zijn en die de Duitschers doen springen. Die ontploffingen veroorzaakten het breken van tal van ruiten op de Vuurtorenwijk en de Visscherskaai.

Rond 4 ure, nieuwe ontploffing; nog eens eene mijn die men springen doet.

Woensdag 18 November. -

VIJFENDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze nacht heeft het ferm gevrozen.

Deze nacht ook kwamen er veel gekwetsten toe.

Rond 8 ure rijden een 25 tal autos van den Duitschen staf, gevuld met officieren, den Thouroutschensteenweg op.

Rond 1 1/2 ure komt een Duitsch vliegmachien over de stad gevlogen; het blijft eenige oogenblikken zweven boven de kazern en verdwijnt dan in de richting van Steene. 10 minuten nadien vertrekt, uit de kazerne, al wat beenen heeft met kanonnen en caissons in de richting van Middelkerke.

Rond 3 1/2 ure vliegt een "taube" boven de stad. Van uit de verte komt een vliegmachien onzer Bondgenoten het te gemoet. Onze Duitscher vlucht, zooveel hij hemelsch vluchten kan, in de richting van Steene.

Van 4 tot 5 ure hooren wij tamelijk hevig geschot al den kant van Nieupoort.

* * *

Vooraleer hunnen dienst te verlaten, hadden, kort voor het binnenkomen der Duitschers, werklieden van den ijzerweg uit de talrijke locomotieven, in en om onze statiën staande, een stuk van het mecanism gehaald. De Duitschers hebben thans die locomotieven hersteld, en zenden ze, met waggons, tenders, enz. uit onze statiën weg. Nog een paar dagen, en er zal niets meer van spoorwegmateriaal overblijven in onze stad !

* * *

Volgende plakbrief werd heden uitgehangen :

BEKENDMAKING

Te beginnen van heden heb ik het algemeen bestuur der Provincie West-Vlaanderen als Duitsche Keizerlijke Militaire Gouverneur overgenomen.

Mijn adjudant is de Majoor Rogalla VON BIEDERSTEIN.

Als voorzitter van het burgelijk bestuur der Provincie West-Vlaanderen heb ik de heer President KÜSTER aangesteld.

De arrondissementoversten zijn, voor Brugge Lt.-Kol. Graaf VON SCHERIN, voor Kortrijk, Kolonel LÜBBERT.

De bureelen van het Militair Gouvernement zijn ingericht Ridderstraat, nr 27.

Brugge, den 14 november 1914.

De Militaire Gouverneur

van West-Vlaanderen.
VON KRAMSTRA
Luitenant-generaal

* * *

Men weet dat over 2 dagen BITTINGER den Z.E.H. Deken CAMERLYNCK verantwoordelijk miek voor het geval dat er nog bloem of meel uit Brugge naar Oostende zou worden overgebracht.

Wat gedaan ?

Na raad gesleggen te hebben met de gemeenteoverheden, trok onzen beminden en ievervollen Deken vandaag met Schepen MOREAUX en M. THONÉ, gemeentesekretaris, naar de kommandantur om daar samen met den fameuzen BITTINGER te spreken over de bevoorrading onzer stad.

't En liep niet gemakkelijk af, maar, ten slotte, werd toch bekomen dat een of twee afgeveerdigden naar de omliggende dorpen zouden mogen gaan om graan te koopen en dit graan te laten malen. Die afgeveerdigde(n) zou(den) vergezeld zijn van 2 soldaten.

Tevens werd de toelating verleend aan den Z.E.H. Deken CAMERLYNCK 500 ton cokes te bestellen aan de Cokefabriek van Zandvoorde, op de uitdrukkelijke voorwaarde dat het vervoer per schip zou geschieden en dat de namen van dit schip en schipper aan de duit-sche overheid zouden kenbaar gemaakt worden.

Die cokes zouden geleverd worden in de vischmijn aan 25 frank de 1000 kilos, te betalen, desgevallend, in kasbons.

W'en hadden vandaag maar voor 10 dagen meel meer in stad !

Dagelijks hadden we 50 zakken meel noodig voor de bevolking, en daarbij waren we nog gedwongen ieder dag 3000 brooden te leveren aan de platkoppen !

Donderdag 19 November. -

ZESDERTIGSTE DAG DER BEZETTING

De zesde week der bezetting begint heden met hevige sneeuw- en hagelbuiën, gepaard met regenvlagen. Een echt Januariweder !

Op de markt zelfde getal, of daaromtrent, groensel- en boterboerinnen gelijk verleden week. De prijzen van groenten en boter blijven, nagenoeg, dezelfde. Enkel de eieren zijn zeer duur : 25 c. stuk in de winkels en 22 op de markt. Ook het vleesch stijgt voortdurend in prijs.

Men weet dat de groensel- en boterboerinnen, alsook de kooplieden die naar de markt willen komen, moeten vergezeld zijn van

burgemeester hunner gemeente of zijn afgeveerdigde. Zulks was, nochtans, weinig gekend op onze buitengemeenten : de duitsche overheid deed derhalve de burgemeesters der omliggende gemeenten bijeenroepen op eene vergadering, heden om 9 1/2 ure op ons stadhuis te houden. Deze vergadering werd voorgezeten door schepen MOREAUX, van Oostende, bijgestaan door schepen VERHAEGHE en M. DE COCK, gemeenteraadsheer. Een duitsche officier woonde ze bij. Mededeeling werd gedaan aan de vergadering van het besluit, door de duitsche overheid genomen, aangaande de markten. De burgemeesters werden aangemaand zoveel ruchtbaarheid mogelijk aan dit besluit te geven, opdat de markt van Oostende goed zou gevolgd worden. Eenige burgemeesters gevraagd hebbende dat de duitschers de gemeentehuizen zouden eerbiedigen, antwoordde de officier grijnslachend dat zulks altijd niet mogelijk was.

Wij nemen de gelegenheid dezer vergadering te baat om inlichtingen in te winnen over den toestand op den buiten. Eilaas ! De inlichtingen zijn er bedroevend : onze buitenbevolking wordt gladweg uitgegeëten door de duitschers. M. WYNTHEIN, burgemeester van Moere, zag zijne hofstede totaal geplunderd; hij is in zijn ambt vervangen door M. VANDENWYNGAERT. Te Ghistel zijn de duitschers bezig met houten loodsen voor hunne vliegmachienen te maken. M. DEWAELE, dd. schepen, moest heden den heer Emiel STAESSENS, de welgekende brouwer onzer stad, verwittigen dat hij een 100 tal boomen, staande in eene weide bij de kerk van Ghistel moest doen afkappen - die boomen in den weg der vliegmachienen zijnde. Deze nacht is eene aanzienlijke duitsche macht (20.000 man, beweert men) door Ghistel getrokken en heeft zich verspreid te Moere, Zande, Zevecote, enz. Zande, die sedert een paar dagen van de pinhelmen verlost was, kreeg er wederom een 1.000 tal voor zijn deel. In dat klein dorp van 560 inwoners waren, dagen op dagen, 3.500 man en 4.000 peerden ingekwartierd. Alles, alles moest hen geleverd worden door de inwoners, en thans nog moet de gemeente, ieder dag, 500 kilos haver leveren !

En, zoo te Zande, zoo in andere gemeenten : de schoone hofstede van M. DEVREESE, burgemeester van Zevecote, eene hofstede van 4 of 5 peerden, totaal geplunderd !

Leffinghe werd ook niet gespaard. Daar ook werden de menschen uitgeëten, daar ook moesten boerejongens met hen meerijden om hen den weg te toonen.

Op zekere avond scheen de maan op de vensters der kerk, en die 't niet en wist, of van de gemeente niet en was, zou voorzeker gedacht hebben dat er licht in de kerk was. De duitschers meenden het ook : zij hielden de EE.HH. DELAERE, pastor en DE JUDE, onder-pastor, alsook de heer DE RUYTER, burgemeester en de heer koster aan, onder betichting 's nachts licht in de kerk gebezigd te hebben. Die 4 heeren werden, per rijtuig, naar Middelkerke gedaan, aldaar langdurig ondervraagd en mochten dan te voet naar Leffinghe terugkeeren.

* * *

Rond 7 1/2 ure begon het geschot : men kon het niet al te duidelijk hooren, enkel van tijd tot tijd een harde slag, eene bommeling.

De politie gaat overal, in de winkels rond, en verplicht de winkeliers eenen inventaris op te maken van de eetwaren, suiker, koffij enz., die zij nog in magazijn hebben.

MARIAKERKE & DE TIRPITZ-BATTERIJ (2-6-1918)

